

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoPr/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112204110
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112204110.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: E. M., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: Z., B. XXX, v konaní zastúpený advokátkou: JUDr. Iveta Lenčéšová, so sídlom Farská 28, Nitra, IČO: 42 041 724, proti odporcovi: Steak & more s.r.o., IČO: 45 349 584, so sídlom v Nitre, Štefánikova tr. 33, o zaplatenie sumy 1.069,40 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 12. novembra 2013 č. k. 9Cpr/5/2013-237, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením konanie zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Svoje rozhodnutie v zastavujúcej časti odôvodnil poukazom na ust. § 103, § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj zisteným skutkovým stavom. V priebehu konania zistil, že náhradu škody si navrhovateľ uplatnil aj v trestnom konaní, čiže mal za to, že o tom istom nároku prebieha aj iné konanie. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ, ktoré odôvodnil poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. f/ OSP. Mal za to, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil skutočnosť, že konaniu bráni prekážka začatého konania, a že ide o rovnakých účastníkov konania, nakoľko v občianskom súdnom konaní je žalovaným subjektom odporca ako obchodná spoločnosť - právnická osoba, pričom v našom právnom poriadku nie je inštitút pravej trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb a teda v trestnom konaní môže byť páchatelom len fyzická osoba, resp. štatutárny orgán právnickej osoby. V uznesení absentovalo posúdenie prekážky litispendencie, a preto považoval toto rozhodnutie za nepreskúmateľné. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 155 ods. 1 OSP obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Vo výroku rozhodne tiež o povinnosti na náhradu trov konania, pokiaľ sa o nej nerozhoduje samostatne.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 169 ods. 1 OSP, v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia. Ak súd rozhodol o vykonateľnosti uznesenia až po jeho právoplatnosti (§ 171 ods. 3), uvedie dôvody, pre ktoré viazal vykonateľnosť až na právoplatnosť rozhodnutia.

Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizáciu jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. O naplnenie tohto odvolacieho dôvodu ide vždy aj vtedy, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok jeho nepresvedčivosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

V predmetnej veci úplne absentuje zdôvodnenie prekážky litispendencie, súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal procesnoprávnymi predpokladmi na aplikáciu ustanovenia § 83 OSP v danej veci. Nekonkrétne, len všeobecné odôvodnenie uznesenia súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V danom prípade nesprávnym úradným postupom súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, keď náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle § 157 ods. 2 OSP. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je tak nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

V predmetnej veci podaním zo dňa 03.02.2012, doručeným súdu prvého stupňa dňa 06.02.2012 sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi zaplata sumy 1.069,40 eura s príslušenstvom z dôvodu, že navrhovateľ s odporcom uzavrel dohodu o pracovnej činnosti a po skončení pracovného vzťahu nebola navrhovateľovi riadne a včas vyplatená mzda za vykonanú prácu. Už v návrhu na vydanie platobného rozkazu navrhovateľ oznámil súdu, že vo veci bolo začaté trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania prečinu nevyplatenia mzdy a odstupného, kde si navrhovateľ uplatnil náhradu škody v sume 1069,40 eura. Súd prvého stupňa následne zastavil konanie z dôvodu, o tom istom nároku prebieha iné konanie.

Podľa § 83 OSP začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Toto zákonné ustanovenie vyjadruje prekážku súdneho konania (litispendencia), ktorá zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má 1/ rovnakých účastníkov, 2/ rovnaký predmet konania 3/ rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právny nástupcom v druhom konaní (musí byť však ako právny nástupca pôvodného účastníka označený), a tiež vtedy, ak účastníci v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petít zdôvodnený. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 OSP. Spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (R 97/2003). Nejde o totožnosť veci a prekážka litispendingencie nie je daná, ak chýba čo len jeden znak totožnosti veci.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplývalo, že by okresný súd konštatovanú litispendenciu posudzoval dôsledne z hľadiska všetkých jej príslušných atribútov. Predovšetkým zo zákonného znenia ust. § 83 OSP jednoznačne vyplýva, že prekážka litispendingencie vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie. Navrhovateľ v predmetnej civilnej veci sa ako poškodený v prípade zistenia páchatel'a pripojil k trestnému stíhaniu a uplatnil si náhradu škody. Toto trestné konanie však zatiaľ neprebíha na súde a v konečnom dôsledku nemusí ani prísť k podaniu obžaloby, ktorou by sa konanie na súde v trestnej veci začalo. V neposlednom rade odvolací súd poznamenáva, že konanie o nároku poškodeného na náhradu škody sa nazýva adhézne konanie. Je upravené v § 287 a § 288 Trestného poriadku. Adhézne konanie prebieha v rámci trestného konania zároveň s rozhodovaním o vine obžalovaného. Pri rozhodovaní o náhrade škody poškodeného voči obvinenému súd aplikuje ohľadom tohto nároku spravidla ustanovenia občianskeho hmotného práva, najčastejšie Občianskeho zákonníka o náhrade škody, avšak ohľadom procesu stále aplikuje Trestný poriadok. V adhéznom konaní nemusí byť dostatok dôkazov na vyslovenie povinnosti na náhradu škody a poškodený môže byť odkázaný na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Je teda nesporné, že na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike nezačalo a neprebíha konanie v tej istej veci.

Odvolací súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že nie je možné konštatovať ani totožnosť účastníkov predmetného civilného konania a trestného konania, nakoľko odporcom v tejto veci je právnická osoba a páchatel'om trestného činu môže byť len fyzická osoba. Rovnako nie je možné konštatovať totožnosť uplatnených nárokov a to tak zo skutkového, ale ani právneho deja.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že v danej veci nie sú splnené zákonné predpoklady na záver o prekážke podmienok konania spočívajúcich v litispendingcii, preto pokiaľ súd prvého stupňa v dôsledku nesprávneho záveru o jej existencii konanie zastavil, odňal tým navrhovateľovi možnosť konať pred súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.